

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 422/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva zaručeného v čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a práva zaručeného v čl. 20 Charty základných práv Európskej únie uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Tos 24/2018-677 z 28. augusta 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

väzby Prešov (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva zaručeného v čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) a práva zaručeného v čl. 20 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Tos 24/2018-677 z 28. augusta 2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) vo forme účasti podľa § 21 ods. 1 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona.

3. Do väzby bol sťažovateľ vzatý uznesením sudcu Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) pre prípravné konanie č. k. 41 Tp 16/18-48 zo 4. februára 2018 v spojení s unesením krajského súdu č. k. 3 Tpo 5/2018-66 z 28. februára 2018 z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

4. Po podaní obžaloby na osobu sťažovateľa prokurátorom Krajskej prokuratúry v Košiciach 2. augusta 2018 okresný súd podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku uznesením č. k. 33 T 86/2018-659 z 13. augusta 2018 rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe.

5. O sťažnosti sťažovateľa podanej prostredníctvom obhajcu proti tomuto rozhodnutiu krajský súd napadnutým uznesením č. k. 10 Tos 24/2018-677 z 28. augusta 2018 rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol ako podanú oneskorene.

6. Sťažovateľ je presvedčený, že týmto rozhodnutím krajského súdu bolo zasiahnuté do jeho označených práv a svoje presvedčenie odôvodnil nasledujúco.

7. Poučenie o opravnom prostriedku uvedené v prvostupňovom rozhodnutí z 13. augusta 2018 znelo: „*Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jej doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Prešov.*“ Uznesenie okresného súdu bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 16. augusta 2018 (štvrtok). Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal prostredníctvom svojho obhajcu 21. augusta 2018 sťažnosť, ktorá bola toho istého dňa doručená krajskému súdu. Sťažnosť odôvodnil absenciou materiálnych podmienok väzby.

8. Krajský súd v odôvodnení uznesenia č. k. 10 Tos 24/2018-677 z 28. augusta 2018, ktorým zamietol riadny opravný prostriedok sťažovateľa proti ponechaniu vo väzbe, odkázal „*na ust. § 187 ods. 1 a § 63 ods. 6 Trestného poriadku*“, avšak podľa sťažovateľa „*v napadnutom uznesení aplikoval na skutkový stav neúčinný právny predpis. V dôsledku toho vyhodnotil sťažnosť ako podanú oneskorene a zamietol ju. Pri aplikácii účinného právneho predpisu, konkrétne § 187 ods. 1 by túto musel vyhodnotiť ako podanú včas a meritórne by sa ňou musel zaoberať. Týmto postupom... zasiahol do ústavných práv sťažovateľa, ktorému tak bolo zmarené právo na súdnu ochranu, právo na rovnosť pred súdom, právo na spravodlivé súdne konanie ako i právo na rovnosť pred zákonom.*“. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd mal vzhľadom na znenie § 567n Trestného poriadku („*Ustanovenie § 187 ods. 1 v znení účinnom od 1. júla 2018 sa použije na sťažnosti proti uzneseniam vydaným po 30. júni 2018.*“) v danom prípade použiť ustanovenie § 187 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. júla 2018, podľa ktorého „*Sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia...*“, a nie v znení do 30. júna 2018, ktorý upravoval, že „*Sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch dní od oznámenia uznesenia...*“.

9. Sťažovateľ prízvukoval, že krajský súd bol povinný riadiť sa (inak správnym) poučením uvedeným v prvostupňovom rozhodnutí aj v prípade, že by poučenie bolo z hľadiska plynutia lehôt nesprávne. Podľa sťažovateľa krajský súd postupoval v rozpore so zásadou *iura novit curia*.

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], SR, na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na rovnosť pred súdom a práva byť spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom zaručené čl. 14 ods. 1... Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, základné právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na rovnosť pred zákonom zaručené čl. 20 Charty základných práv Európskej únie uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 Tos/24/2018-677 zo dňa 28. 08. 2018 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 Tos/24/2018-677 zo dňa 28. 08. 2018 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], SR priznáva právo na finančné zadosťučinenie v sume 1.000,- Eur, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 325,42 € na účet advokáta: [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli

porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

13. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

14. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

17. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

18. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva zaručeného v čl. 14 ods. 1 paktu a práva zaručeného v čl. 20 charty uznesením krajského súdu č. k. 10 Tos 24/2018-677 z 28. augusta 2018, ku ktorému malo dôjsť aplikáciou neúčinnnej právnej normy procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo, čo viedlo k zamietnutiu riadneho opravného prostriedku sťažovateľa proti rozhodnutiu o jeho ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby na jeho osobu ako podaného oneskorene.

19. Podľa § 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

21. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu....

23. Podľa čl. 14 ods. 1 paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu...

24. Podľa čl. 20 charty pred zákonom sú si všetci rovní.

25. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že namietané konanie a rozhodnutie krajského súdu boli iniciované sťažnosťou sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa č. k. 33 T 86/2018-659 z 13. augusta 2018, ktorým bol sťažovateľ po podaní obžaloby ponechaný vo väzbe, a teda vo svojej podstate bolo konaním a rozhodnutím o osobnej slobode. Nešlo teda o konanie a rozhodovanie vo veci samej – o vine a treste (o trestnom obvinení).

26. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej (o vine a treste), a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne

ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

27. Obdobne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavný súd zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľný v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o trestnom obvinení) a nevzťahuje sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pričom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predĺžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným priet'ahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene [(čl. 5 ods. 4 dohovoru); k uvedenému pozri napr. *Khudoyorov v. Rusko*, č. 6847/02, rozsudok ESLP z 8. 11. 2005, body 124 – 125, 172 – 174 a 193; *Öcalan v. Turecko*, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; *Khudobin v. Rusko*, č. 59696/00, rozsudok ESLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115].

28. Z judikatúry ústavného súdu jednoznačne vyplýva (pozri napr. I. ÚS 113/05, I. ÚS 542/2014, III. ÚS 629/2014, I. ÚS 774/2014, II. ÚS 600/2014), že obdobný záver platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy, ktoré je právom procesného charakteru tvoriace súčasť základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a domáhať sa záruk, ako

vyplývajú z tohto článku, je pre prípad pozbavenia osobnej slobody potrebné rovnako prostredníctvom ustanovení čl. 17 ústavy.

29. Takisto pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa porušenia práv sťažovateľa podľa čl. 14 ods. 1 paktu a čl. 20 charty ústavný súd poznamenáva, že tieto nielen svojím znením, ale aj zmyslom a účelom viac-menej zodpovedajú zneniu, zmyslu a účelu čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 ods. 3 ústavy, preto ústavný súd na námietku sťažovateľa, čo sa týka porušenia práv zaručených v týchto článkoch paktu a charty, aplikoval rovnaké závery ako v prípade zodpovedajúcich článkov ústavy a dohovoru.

30. Ústavný súd, súc viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), v tomto prípade konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 14 ods. 1 paktu a čl. 20 charty uznesením krajského súdu č. k. 10 Tos 24/2018-677 z 28. augusta 2018 v súvislostiach rozhodovania o pokračovaní väzby, na ktoré sa ním označené články ústavy, dohovoru, paktu a charty vecne nevzťahujú. Keďže neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi označeným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označených článkov ústavy, dohovoru, paktu a charty, sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už na predbežnom prerokovaní.

31. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť sťažovateľa navyše nespĺňa zákonom predpísané náležitosti.

32. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

33. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom..., ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

34. Sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť prostredníctvom elektronického formulára pre elektronické podanie doručeného do elektronickej schránky ústavného súdu.

35. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť, či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8.

36. Podľa § 25 ods. 3 zákona o e-Governmente prílohy k elektronickému podaniu sa pripájajú vždy ako samostatný elektronický dokument, pričom ak príloha existuje len v listinnej podobe a podľa osobitného predpisu sa vyžaduje jej predloženie aspoň v úradne osvedčenej kópii, pripojí sa k elektronickému podaniu ako elektronický dokument, ktorý vznikol zaručenou konverziou (§ 35 ods. 2). Ak ide o prílohy, ktoré existujú v listinnej podobe a nie je ich možné zaručene konvertovať, ak sa ako prílohy prikladajú veci, ktoré nemajú listinnú podobu alebo elektronickú podobu alebo ak osobitný predpis výslovne

umožňuje aj pri elektronickej komunikácii predkladať prílohy v listinnej podobe, zasielajú sa osobitne a postupom podľa osobitného predpisu, ktorý predmetné konanie upravuje.

37. Podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente... osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania,

a) ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis

1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou,

2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo

3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje,

b) ak podľa osobitného predpisu je náležitosťou vlastnoručný podpis, ktorý musí byť úradne osvedčený

1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, alebo

2. uznaným spôsobom autorizácie pre taký právny úkon, ak to osobitný predpis nezakazuje.

38. Podľa § 23 ods. 2 zákona o e-Governmente uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala. Uznaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania,

pri ktorom sa vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

39. Podľa § 23 ods. 3 zákona o e-Governmente ak tento zákon alebo osobitný predpis vyžaduje autorizáciu konkrétnou osobou alebo osobou v konkrétnom postavení, na autorizáciu sa použije kvalifikovaný elektronický podpis vyhotovený s použitím mandátneho certifikátu, ku ktorému sa pripojí kvalifikovaná elektronická časová pečiatka. Ak tento zákon alebo osobitný predpis ustanovuje len povinnosť autorizácie bez označenia konkrétnej osoby alebo osoby v konkrétnom postavení, alebo autorizujúcu osobu označuje len všeobecne ako oprávnenú osobu, na autorizáciu sa použije kvalifikovaný elektronický podpis vyhotovený s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovaná elektronická pečať, ku ktorým sa pripojí kvalifikovaná elektronická časová pečiatka.

40. Ústavný súd zistil, že sťažovateľom vyplnený elektronický formulár pre elektronické podanie neobsahoval žiadnu autorizáciu, t. j. nebol v zmysle citovaných ustanovení zákona o e-Governmente „elektronicky podpísaný“ ani sťažovateľom, ani jeho právnym zástupcom. V takejto podobe návrh – sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy – nespĺňa náležitosti požadované § 20 ods. 1 tret'ou vetou zákona o ústavnom súde.

41. Za neúplné z hľadiska zákonom predpísaných náležitostí, a teda neakceptovateľné ústavný súd považoval aj k návrhu sťažovateľa na začatie konania pripojené splnomocnenie právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

42. Zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

43. Vo všeobecnosti platí, že oprávnenie právneho zástupcu konať za svojho klienta, teda za účastníka konania musí byť počas celého priebehu súdneho konania preukázané originálom splnomocnenia.

44. Splnomocnenie podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde je osobitnou listinou preukazujúcou oprávnenosť advokáta vykonávať procesné úkony v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy za navrhovateľa ako účastníka konania. Takéto splnomocnenie je osobitným procesným úkonom navrhovateľa ako účastníka konania voči ústavnému súdu, s ktorým sú spojené závažné právne dôsledky. Na elektronickú podobu splnomocnenia treba aplikovať ustanovenia zákona e-Governmente, pričom oprávnenie konať v mene účastníka konania sa preukazuje buď splnomocnením ako elektronickým dokumentom autorizovaným splnomocniteľom v zmysle § 23 zákona o e-Governmente, alebo, ak splnomocniteľ nemôže tento dokument autorizovať, vykonaním zaručenej konverzie pôvodného listinného splnomocnenia v zmysle § 35 ods. 2 zákona o e-Governmente. Autorizácia splnomocniteľom preukazuje autenticitu splnomocniteľa ako osoby, ktorá splnomocnenie udelila. Autorizácia splnomocnenia advokátom ako splnomocnencom nie je postačujúca, pretože preukazuje len autenticitu splnomocnenca, a teda skutočnosť, že advokát plnú moc prijal (pozri napr. III. ÚS 271/2018).

45. Podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak

a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo

b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajov vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.

46. Podľa § 23 ods. 5 zákona o e-Governmente okrem spôsobu podľa odseku 4 sa oprávnenie konať v mene inej osoby, na účely elektronickej komunikácie, preukazuje aj

a) elektronickým dokumentom obsahujúcim jednoznačnú identifikáciu konajúcej osoby, osoby, v mene ktorej je oprávnená konať, a rozsah oprávnenia konať v mene tejto osoby, pričom tento elektronický dokument musí byť autorizovaný

1. splnomocniteľom, ak oprávnenie konať vzniká udelením splnomocnenia, alebo

2. príslušným orgánom verejnej moci, ak oprávnenie konať vzniká rozhodnutím orgánu verejnej moci,

b) elektronickým odpisom z informačného systému verejnej správy nie starším ako jeden mesiac, ak sa oprávnenie konať zapisuje podľa zákona do informačného systému verejnej správy, alebo

c) identifikátorom osoby, v mene ktorej sa koná, ak konajúca osoba je zákonným zástupcom osoby, v mene ktorej sa koná.

47. K aktuálnej sťažnosti bola priložená „Dohoda o plnej moci advokáta“ v elektronickej podobe, predstavujúcej kópiu tohto dokumentu s platným zaručeným elektronickým podpisom právneho zástupcu sťažovateľa, avšak bez relevantnej (elektronickej) autorizácie sťažovateľom ako splnomocniteľom. Za takejto situácie bolo v záujme akceptácie plnej moci nevyhnutným vykonať zaručenú elektronickú konverziu listinnej podoby plnej moci do podoby elektronickej a túto k sťažnosti pripojiť, prípadne ústavnému súdu predložiť originál splnomocnenia v jeho listinnej podobe.

48. Podľa § 35 ods. 1 zákona o e-Governmente konverzia je postup, pri ktorom je celý, bežne zmyslami vnímateľný, informačný obsah pôvodného...

b) dokumentu v listinnej podobe transformovaný do novovzniknutého elektronického dokumentu...

49. Podľa § 35 ods. 2 zákona o e-Governmente zaručenou konverziou je konverzia s cieľom zachovania právnych účinkov pôvodného dokumentu a jeho použiteľnosti na právne úkony vykonaná postupom pre zaručenú konverziu podľa štvrtej časti.

50. Podľa § 35 ods. 3 zákona o e-Governmente osobou oprávnenou vykonávať zaručenú konverziu... sa rozumie

a) orgán verejnej moci, advokát a notár....

51. Podľa § 36 ods. 3 zákona o e-Governmente osoba vykonávajúca konverziu pri zaručenej konverzii podľa § 35 ods. 1 písm. b)

- a) transformuje pôvodný dokument v listinnej podobe na elektronický dokument,
- b) vytvorí osvedčovaciu doložku vo forme elektronického dokumentu,
- c) autorizuje osvedčovaciu doložku a novovzniknutý elektronický dokument spoločne a pripojí časovú pečiatku,
- d) vytvorí záznam o vykonanej zaručenej konverzii.

52. Podľa § 39 ods. 1 zákona o e-Governmente novovzniknutý dokument zo zaručenej konverzie, ktorý je neoddeliteľne spojený s osvedčovacou doložkou, má rovnaké právne účinky a je použiteľný na právne účely v rovnakom rozsahu ako osvedčená kópia pôvodného dokumentu, ktorého transformáciou vznikol.

53. Z citovaných ustanovení zákona o e-Governmente jednoznačne vyplýva, že predmetné splnomocnenie priložené k sťažnosti sťažovateľa podanej elektronicky nie je možné považovať za kvalifikované splnomocnenie, ktorého pripojenie vyžaduje zákon o ústavnom súde, pretože transformáciou listinného dokumentu – splnomocnenia podpísaného sťažovateľom – do elektronickej podoby (naskenovaním) bez vykonania zaručenej konverzie došlo k strate účinkov pôvodného listinného dokumentu, rovnako ako pri vyhotovení fotokópie z originálu listinného splnomocnenia. Originál splnomocnenia v jeho listinnej podobe pritom nebol ústavnému súdu dodatočne doručený ani poštou ani osobne.

54. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.

55. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé

vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom požadované náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 117/05).

56. Vzhľadom na zistené a opísané nedostatky návrhu sťažovateľa ústavný súd jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

57. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v jej petite, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2018